Aspnäskyrkans Internationella Arbete under 40 år 1974 - 2014

ASPNÄSKYRKAN

Hästskovägen 65, 177 39 Järfälla
www.aspnaskyrkan.se

Förord

Inför Aspnäskyrkans 40-årsjubileum i november 2014 blev jag ombedd att sammanfatta församlingens internationella arbete under de gångna 40 åren. Det var inte särskilt svårt att övertala mig att anta utmaningen eftersom jag under flera år tänkt att detta på något sätt borde dokumenteras för eftervärlden.

Under de decennier som ligger bakom fick vi vara med om många inspirerande missionsprojekt och berikande kontakter med intressanta människor från olika länder och kulturer. Vi fick också vara med om en helt osannolik politisk utveckling med otänkbara händelser relaterade till vårt engagemang i Östeuropa. En del av det vi fick vara med om var lika osannolikt som det ibland kan bli i våra drömmar när saker länkas ihop på ett sätt som inte händer i verkligheten. Vem kunde t. ex. drömma om att:

- Sovjetunionens siste Sverigeambassadör Uspenski skulle komma på besök till Aspnäskyrkan för att tacka för våra hjälpsändningar - tretton år efter våra demonstrationer 1978 utanför Sovjetunionens ambassad för Josef Bondarenkos frigivning. Men det var vad som hände.....

eller att:
- Liaquat Qaiser i det strängt muslimska Pakistan kunde bli inbjuden att i ett populärt TV-program få berätta om varför kristna firar jul. Men det var vad som hände.....

eller att:
- vår vänförsamling i DDR i staden Teterow skulle få överta kommunistpartiets distriktshögkvarter, och omvandla fastigheten till kyrka och lokaler för församlingens sociala arbete. Men det var vad som hände.....

Det mesta har ändå skett utan stora rubriker, med idogt arbete och med stort engagemang av många. Alla är inte omnämnda med namn men alla förtjänar ett stort tack.

Det var mycket händelserika år och jag är tacksam för att, som ordförande i missionskommittén under drygt femton år på 1980- och 90-talen, ha fått vara en del av detta. Mycket av det som sammanställts i denna skrift har jag hämtat från sparade dokument och ur minnet. Några avsnitt, där underlaget varit magert, har blivit kortare än önskvärt men tiden har inte räckt till för att gräva fram mera. Bildkvalitén är också lite ojämn beroende på att de bilder som hittats inte varit bättre än så.

Jag vill tacka följande personer som har bidragit med underlag och bilder: Harry Edström, Henrik Liljegren, Per Kronlid, Sune & Marianne Olofson, Hans Ottoson och Monica Winerdal. Jag vill också tacka min fru Anne-Sophie som hjälpt till med bättre formuleringar, korrekturläst flera versioner av de olika avsnitten och letat fram bilder ur vårt eget bildarkiv.

November 2014

Anders Gustafsson

Inledning och Innehållsförteckning

Kjell Sjöberg, som var Aspnäskyrkans förste föreståndare, hade varit missionär i Pakistan. Det blev därför naturligt att, som ett av församlingens första missionsåtaganden, stödja den bibelskola i Lahore som han grundat. Ingemar Martinsson, som var direktor för Slaviska Missionen, bodde i Järfälla och hade nära kontakt med Aspnäskyrkan, vilket stimulerade engagemanget för kristna i Sovjetunionen & Östeuropa. Detta ledde fram till en fokusering på två huvudinriktingar för Aspnäskyrkans internationella arbete:
- Muslimvärlden
- Östeuropa

	Sida
Muslimvärlden	
Pakistan	3-5
Jemen	6-7
Marocko och Egypten	8
Folk & Språk	9
Västasien – Språkarbete och utbildningsstöd	10
Östeuropa	
Lettland - Vänförsamling i Riga	12-14
Lettland och Vitryssland – Shevchuk	15-16
Några speciella Östmissionsprojekt	17-18
Moskva – Barncentret	19-21
DDR - Österrike	22-24
Jugoslavien	25
Övriga missionsengagemang	
UMU	26
Burkina Faso	26
Västtyskland	27
Filippinerna	27
Second Hand	28

PAKISTAN

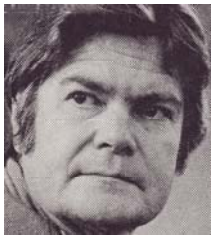
Kjell Sjöberg

Eftersom Aspnäskyrkans förste föreståndare Kjell Sjöberg varit missionär i Pakistan blev det naturligt att som ett tidigt missionsprojekt stödja bibelskolan i Lahore som Kjell grundat. Under 1980-talet knöts närmare kontakter med bibelskolans rektor Liaquat Qaiser och hans fru Henny, som sedan dess besökt Järfälla vid många tillfällen. Liaquat är talesperson för Full Gospel Assemblies of Pakistan (FGA). Aspnäskyrkan har det samlade ansvaret för bibelskolan och Qaisers och förmedlar stöd från Holland och från fyra andra svenska församlingar.

FGA Bible College Lahore

Bibelskolan grundades 1967 och är i grunden tvåårig. Våren 2014 hade skolan 75 studenter, 30 i första och 31 i andra årskursen, samt 14 studenter som fortsatt ett tredje år med målet att avlägga en Bachelor Degree. Ca 1/3 av studenterna bor på skolans enkla internat.

Skolan har fått ett gott renommé och har flera lärare från andra länder som kommer för kortare eller längre perioder. Aspnäskyrkans pastorer genom åren har också medverkat i undervisningen på bibelskolan bl a Kjell Waern, Sören Perder, Marcus Sönnerbrandt och senast Monica Winerdal.

Förutom stöd till driften av skolan sedan tidiga år har vi genom åren gjort särskilda insatser, med stöd från PMU och Läkarmissionen, för köp av angränsande tomt och bygge av ett bibliotek (Kjell Sjöberg Library). Biblioteket används som studierum av dem som bor på skolan.

FGA Bible School

FGA Kjell Sjöberg Library

Lektioner på bibelskolan

Bibelskolans strategiska betydelse

Pakistan, formellt Islamiska republiken Pakistan, har över 180 miljoner invånare och är det sjätte folkrikaste landet i världen. Endast 2-3 % är kristna och de tillhör den fattigaste delen av befolkningen och utsätts ofta för förtryck och svårigheter på grund av sin kristna tro.

Bibelskolan har en strategisk roll för de kristna i Pakistan. Mer än 800 män och kvinnor har utbildats genom åren. En allt större andel av eleverna är numera kvinnor och man satsar mycket medvetet på att stärka kvinnors roll i detta muslimska land med många problem.

Efter avslutad utbilding startar många studenter pionjärverksamhet i nya områden . Omkring 150 nya församlingar bara inom FGA har grundats och leds av pastorer som fått sin utbildning vid skolan och denna pionjäranda är i högsta grad levande. Andra arbetar vidare i sina hemförsamlingar som pastorer och ledare för olika verksamheter. Genom sin tjänst och livsstil kan de påverka livet för individer, familjer och hela samhällen.

Graduation 2014

Liaquat och Henny Qaiser

Liaquat är född i Lahore och kom till tro under Kjell Sjöbergs tid i Pakistan. Han träffade sin fru Henny, som är från Holland, under deras teologiska utbildning i Belgien. Sedan 1981 har de tillsammans arbetat i Pakistan. Henny undervisar på bibelskolan och leder ett omfattande arbete bland kvinnor inom FGA. Liaquat, som senare också har doktorerat i teologi, har många olika engagemang. Förutom bibelskolan, där han undervisar och är rektor, är han pastor i den lokala församlingen i närheten av bibelskolan - FGA Church, Bahar Colony, Lahore. Denna församling, som också grundades av Kjell Sjöberg, har på senare år byggt en ny kyrka.

Henny och Liaquat Qaiser

Liaquat är också redaktör för FGA:s månatliga tidning "Satoon-e-Haq". Han får ofta möjlighet att i media uttala sig om kristen tro och om förhållandena för den kristna minoriteten i Pakistan. I december 2013 valdes han till ordförande för Pakistan Bible Society, som då firade 150 årsjubileum och fick ett speciellt frimärke utgivet – märkligt fenomen i ett muslimskt land.

Liaquat och Henny har tre barn, Richard, Tamara och Bonita, som nu är vuxna och har egna familjer. Under deras skolgång i Lahore fick de stöd från svenska pingströrelsens skolkassa för missionärer.

Andra projekt som fått stöd

Under tidigare år har Aspnäskyrkan också gett ekonomiskt stöd till de läs-och skrivkurser för analfabeter, som anordnas av olika församlingar inom FGA och till ett litteraturteam.

Genom åren har vid flera tillfällen specialinsamlingar gjorts för olika behov i Pakistan. Ett exempel är när en stor översvämningskatastrof drabbade Pakistan 2010. Marcus Sönnerbrandt tog då initiativ till en stor insamling i samband med Världspingstkonferensen i Stockholm.

Från Second Hand-verksamheten i Spånga har på senare år bidrag getts till flera projekt: stipendieprogram för minoriteter, alfabetiseringsprojekt och ett skolbyggnadsprojekt för barn vars föräldrar arbetar som skuldslavar på ett tegelbruk.

Aspnäskyrkan är också representerad i en samverkansgrupp (LandAU) för Pakistan och var under några år ordförandeförsamling för gruppen som samordnar Pingströrelsens mission i Pakistan.

I samband med bygget av den nya kyrkan nära bibelskolan i Lahore togs ett initiativ av Aspnäskyrkans kammarkör att samla in 200 000 kr till kyrkans tak. Insamlingarna gjordes när kören sjöng i olika sammanhang och genom gåvor från körmedlemmarna. Här en länk till kyrkans hemsida: www.fgachurch.org

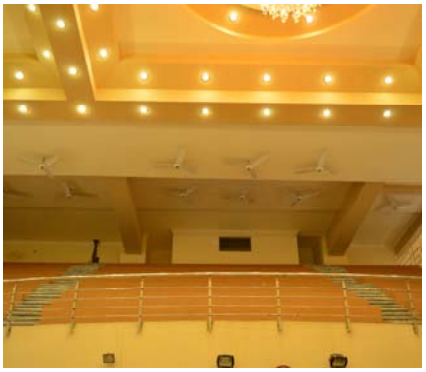

FGA Church, Bahar Colony, Lahore

JEMEN

Under 1970- och 1980-talen arbetade fyra familjer från Aspnäskyrkan under olika perioder i Jemen. Jemen är beläget längst ner på den arabiska halvön söder om Saudiarabien och har 20-25 miljoner invånare. Nästan hela befolkningen är muslimer. Situationen i Jemen var helt annorlunda på den tiden men redan då var det bara möjligt att få uppehållstillstånd genom att bedriva praktiska sociala insatser. Idag (2014) är det nästan omöjligt att bedriva någon typ av missionsarbete eller social verksamhet på grund av de extrema muslimska rörelserna i landet.

Åke och Eva Rönnberg var de som först åkte till landet där Åke blev projektledare 1964 för ett sjukhusbygge i staden Jibla. Ansvaret för sjukhusverksamheten hade Dr Jim Young tillsammans med missionärer från amerikanska sydstatsbaptisterna.

Pingstförsamlingen i Sundsvall var kontaktförsamling för den svenska missionen i Jemen. Tillsammans med några andra församlingar bedrevs yrkesskoleverksamhet i förhyrda lokaler i staden Taiz, Jemens näst största stad efter huvudstaden Saána. För att bygga egna och mer anpassade lokaler för verksamheten gjordes genom PMU en ansökan om Sidabidrag, vilket beviljades 1977. Åke Rönnberg och Hans Ottoson blev projektledare för detta bygge som pågick under två år från 1977 till 1979.

De nya lokalerna användes till utbildning av elektriker, undervisning i engelska, sömnads- och hälsoundervisning, bibliotek m.m. Åke och Eva Rönnberg åkte tillbaka till Sverige 1978 för att efter en tid återvända och leda uppförandet av ett bostadshus i anslutning till de nya yrkesskolebyggnaderna.

Bygget av yrkesskolan har påbörjats

Hans och Åke m fl bygger takstolar

Under tiden i Taiz fick Hans och Ewa-Karin Ottoson en förfrågan från sydstadsbaptisterna i Jibla att ansvara för utbyggnaden av sjukhuset där och nybyggnation av ett antal bostadshus för den internationella personalen. Detta arbete utfördes under åren 1979 till 1982. Det fanns ett stort behov av en kvalificerad elektriker på sjukhuset i Jibla. Efter kontakt med Axel och Alva Bengtsson i Järfälla antog de utmaningen att 1980 ansluta till missionen i Jibla för att utföra omfattande renoveringar av elinstallationerna på sjukhuset.

Arthur och Eva Massey kom 1978 till missionens yrkesskola i Taiz. Arthur ansvarade för under-visning i engelska medan Eva jobbade med sömnads- och hälsoundervisning men också med engelskundervisning för kvinnor. Efter en tid återkom de till Sverige och blev hemma under ett antal år för att 1988 åka tillbaka till Taiz för en andra period.

Kjell Sjöberg på besök i Jemen. Från vänster: Jonas Mellergård, Axel Bengtson, Eva Massey, Matti Mellergård(skymd), Kjell Sjöberg, Arthur Massey, Hans och Eva-Karin Ottoson med två barn.

Utöver de personer som sänts ut från Aspnäskyrkan har missionärer från andra länder och församlingar arbetat i längre eller kortare perioder i Jemen.

Staden Jibla

Typisk klädsel för kvinnor

PS
Det kan tilläggas att Åke Rönnberg var ansvarig byggmästare för bygget av Aspnäskyrkan 1975-76 och Axel Bengtson var ansvarig för all elinstallation.

MAROCKO OCH EGYPTEN

Familjen Mallouhi

Under flera år på 1980-talet gav Aspnäskyrkan ett delunderhåll till familjen Mazhar och Christine Mallouhi, som då bodde och arbetade i staden Fez i norra Marocko. Mazhar har syriska rötter och hans fru Christine kommer från Australien.

Mazhar och Christine Mallouhi med sönerna Faris och Tarek

Mazhar arbetade som mattförsäljare i Marocko och kunde på detta sätt få många bra kontakter med människor. En del kom till tro och man samlades på flera platser i hemmen för att ha gemenskap.
I Marocko kunde man inte bilda kristna församlingar utan allt byggde på husförsamlingar.

Mazhar kunde röra sig ganska fritt även i moskéer och fick där tillfällen att samtala med människor om kristen tro. Christine fick många kontakter bland kvinnor och gav också ut en bok över temat hur man på ett bra sätt kan arbeta inom olika kulturer.

Mazhar reste ofta ut till byar och städer där det fanns grupper av troende. Han skrev också böcker och en av hans böcker trycktes på ett profant tryckeri och blev därmed inte klassad som kristen litteratur. När familjen inte fick förnyat uppehållstillstånd i Marocko måste de lämna landet och flyttade 1989 tillbaka till Egypten, där de hade bott tidigare.

På senare tid har de även bott i Tunisien. Där har Mazhar deltagit i arbetet med en bibelöversättning till standardarabiska med ett språk som särskilt passar för den muslimska majoritetens allmänna språkbruk.
I detta arbete har även en arab bosatt i Järfälla deltagit.

Tidningen Magalla

Aspnäskyrkan gav under flera år på 80-talet stöd till tidningen Magalla, som gavs ut i Kairo. Tidningen Magalla var en tidning som tog upp sociala frågor bland ungdomar och såldes i vanliga tidningskiosker. Många läsare skrev in till tidningen för att via den få brevvänner i utlandet. Genom detta knöts kontakter med kristna ungdomar som var inriktade på samtal om trosfrågor. När tidningen lades ner övergick man till att producera videofilm för TV och utbildning i mediakunskap. Det kristna satellit TV-projektet SAT-7, som idag har 5 kanaler och riktar sig till länder i Mellanöstern och Nordafrika, är en vidareutveckling av detta. Mera om SAT-7 på www.sat7.org

FOLK & SPRÅK – ETT ENGAGEMANG SEDAN 1980-TALET

Aspnäskyrkan har sedan mitten av 1980-talet gett stöd till bibelöversättningsprojekt i samarbete med Folk & Språk (Wycliffe Bibelöversättare). Folk & Språk arbetar med utsatta folkgrupper vars språk inte ens blivit nedskrivet. Idag bedrivs språkprojekt i samarbete med 2 167 folkgrupper, vars språk talas av fler än 1,9 miljarder människor i omkring 130 länder. Målet är att senast år 2025 ha påbörjat liknande projekt i de drygt 1 900 folk och språk i världen som fortfarande behöver ett eget skrivet språk. Dessa omfattar tillsammans närmare 180 miljoner människor. Av världens nära 7 000 språk är det mer än 1 900 som inte har Bibeln och inte ens ett påbörjat språkutvecklingsarbete från talspråk till skriftspråk.

Att översätta Bibeln är ingen lätt uppgift. Eftersom det oftast inte finns ett färdigt skriftspråk att översätta till måste man först lära sig att tala det aktuella språket. Därefter konstrueras ett alfabet och först därefter kan översättningsarbetet börja. Samtidigt behöver man ge undervisning i det nya alfabetet för att göra det möjligt för människor att läsa det Testamente som arbetas fram. Det är ett mångårigt arbete med flera och skiftande arbetsuppgifter.

PER OCH SYLVIA KRONLID – NORDAFRIKA

Genom familjen Kronlid (Per, Sylvia med barnen David, Ester, Frida, Sara och Alfred) har Aspnäskyrkan sedan mitten av 1980-talet varit engagerade i bibelöversättningsarbete i Nordafrika. Ett omfattande arbete med bibelöversättning till de 20-talet språk som talas i Nordafrika, utöver den officiella arabiskan, påbörjades vid denna tid. Från 1987 arbetade Per o Sylvia direkt med tre av dessa språk tillsammans med team av nationella och utländska medarbetare. De tre språken talas av cirka 50 miljoner människor. På olika sätt kunde de också bidra till de övriga språken. Av olika skäl växlade boendet mellan Nordafrika, Frankrike och Sverige under dessa år.

Familjen Kronlid 1993 när de bodde i Frankrike

På några av språken är idag hela Bibeln översatt efter att nationella team tagit över. Samtidigt är det ett par språk som fortfarande väntar på sin första vers. De bibeldelar som översatts finns publicerade både som inlästa, dramatiserade och i filmversioner. En del finns att läsa på de här sajterna:
- Tachelhit i Marocko: www.tachelhit.info
- Algeriet-arabiska: www.ecritures-algerie.com
- Marocko-arabiska: http://www.asdika.org/mab/mark/1
- Tunisien-arabiska: http://lavoixdecarthage.com/fr/accueil#p

I Aspnäskyrkans engagemang har också ingått satellit-TV på de nordafrikanska språken. Dessa program kan ses på internet på **cna-sat.tv**. Program på franska och officiell arabiska ingår också.

Bibeln på moderna medier som USB o DVD
dramatiserade för att lyssna på eller se som film.

Aspnäskyrkan understödde också Per och Sylvia Kronlid i deras arbete med ekonomi och föreståndarskap på Folk & Språk i Sverige under drygt tio år. 2010 gick Per över till att starta språkföretag i Frankrike och Nordafrika, kopplat till det tidigare engagemanget där. Från 2012 arbetar Per som lärare och Sylvia sedan några år på PMU.

VÄSTASIEN – SPRÅKARBETE OCH UTBILDNINGSSTÖD

Aspnäskyrkan har sedan 1998 genom familjen Liljegren (Henrik, Maarit, med barnen Johanna och Jonathan) varit engagerade i ett område i Västasien där islam domenerar och genomsyrar hela samhället. Allt utvecklingsarbete måste vara mycket långsiktigt, med fokus på att bygga relationer. Fram tills nu har engagemanget bestått av två tydliga delar: ”Språkprojektet” (avsnitt 1) och ”Språkcentret” (avsnitt 2). Sedan Liljegrens återvände till Sverige 2010 och fram till augusti 2014 har Maarit varit anställd av Aspnäskyrkan för att på 50% stödja språk- och översättningsprojekt i Västasien och angränsande områden, medan Henrik som forskare vid Stockholms universitet fortsatt att engagera sig i språkforskning med anknytning till regionen.

Familjen Liljegren 2009

1/ Språkbaserad utveckling bland *quresh*

Henrik och Maarit etablerade sommaren 1998 en första kontakt med bergsfolket *quresh*. Vägen dit från låglandet (där Liljegrens var baserade) går via ett 3000 meter högt bergspass. Det här var fram till den tidpunkten en folkgrupp där ingen utomstående hade bedrivit något arbete. Quresh är en till 100 % strikt sunnimuslimsk grupp på ca 10000 personer med ett språk som skiljer sig på ett markant sätt från omgivande gruppers. Traditionellt livnär man sig på en kombination av boskapsskötsel, jordbruk och skogsbruk, men det är numera vanligt med andra typer av försörjning. Arbetet med språkbaserad utveckling innehåller:

- Forskning och skriftspråksutveckling
- Modersmålsskolor
- Litteraturproduktion
- Alfabetisering

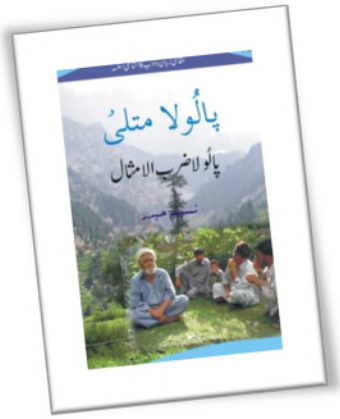

En första modersmålsskola öppnades 2008

2/ Språkcentret

Språkcentret är en icke-vinstdrivande organisation som grundades 2002 för att bygga upp ett resurscentrum för de många språk och etniska grupper som finns i bergsregionen i den här delen av Västasien. Henrik och Maarit Liljegren, tillsammans med några andra kollegor, var i mångt och mycket initiativtagare till arbetet, men engagerade på ett tidigt stadium ett nationellt team kring sig för att organisationen skulle få en stabil lokal förankring och ett nationellt ledarskap. Centret var baserat i en regionalt viktig stad fram till 2009 då man av säkerhetsskäl flyttade sitt kontor till huvudstaden. Det här har hänt:

- Över ett 100-tal personer från ca 20 språkgrupper har blivit utbildade som lärare, författare, illustratörer, projektledare, forskare och översättare.
- Kulturellt anpassade läromedelspaket har utvecklats och används inom ett flertal språk.
- Lokalt drivna modersmålsskolor (Multilingual Education) har etablerats i en handfull språkområden.
- En grupp av nationella medarbetare har utvecklats till ett stabilt ledarteam.
- Akademisk publikationsserie har gett ut sju volymer inom lingvistik, antropologi och historia.
- Ett bibliotek för språkarbetare har byggts upp och innehåller nu närmare 1000 fysiska volymer och en stor mängd elektroniska resurser.

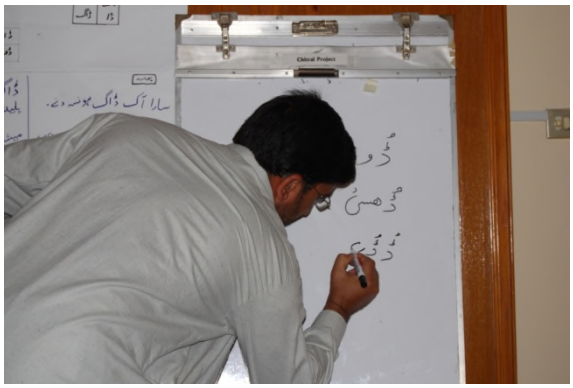

3/ Framtiden

Liljegrens arbete i Västasien var redan från starten tänkt som en långsiktig satsning. Även om lokala organisationer och nationella kollegor i många avseenden har tagit över stafettpinnen finns det en fortsatt längtan att vara involverade och se en positiv förändring i Västasien. Just nu bor familjen i Sverige, mycket pga de egna ungdomarnas utbildningsbehov, och det är osäkert om och när Henrik och Maarit kommer att bosätta sig i Västasien igen.

Både Maarit och Henrik har sedan återvändandet till Sverige gjort regelbundna resor till Västasien. För Maarits del har det bland annat handlat om att vidareutbilda det nationella teamet vid språkcentret i antropologi och kulturforskning. För Henriks del handlar det om forskningssamarbete med ett antal lokala forskare och språkaktivister, både med anknytning till språkcentret och till universitet i regionen. Det senare fortsätter i den mån det är möjligt att få forskningsfinansiering för detta.

Finansiering

Förutom Aspnäskyrkans ekonomiska stöd har PMU/Sida finansierat tre faser av språkcenterprojektet med namnet Language Communities Resource Project följt av projektet Mashal-e-Rah (ungefär ”Ljuset på stigen”). I samtliga projekt har Aspnäskyrkan stått med som svensk partner och under senare år har egeninsatsen kunnat förmedlas med hjälp av Second Hand-medel. Andra delar av arbetet har fått stöd från Folk & Språks internationella systerorganisation.

LETTLAND - VÄNFÖRSAMLING I RIGA

När tanken på vänförsamlingar i Sovjet lanserades 1978 var Aspnäskyrkan den första församlingen som antog utmaningen och blev då vänförsamling till den oregistrerade rysktalande baptistförsamlingen i Riga. Församlingens pastor Josef Bondarenko hade tidigare avtjänat fem år i fängelse för sin tros skull.

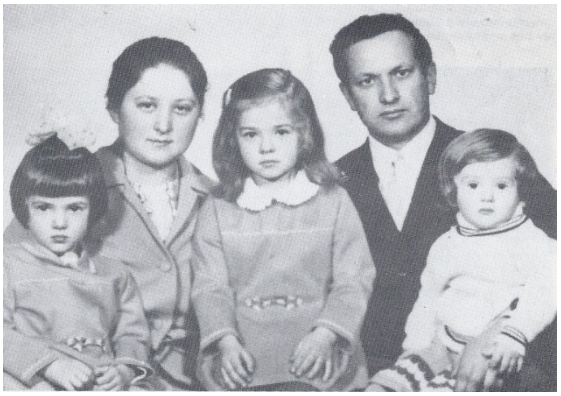
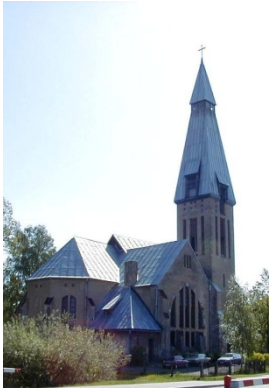

Josef och Maria Bondarenko med tre av fyra barn

Kontakten inleddes dramatiskt när Kjell Sjöberg, Sune Olofson och Erik Ekman i februari 1978 besökte Rigaförsamlingen, som hade sin gudstjänst på en bondgård utanför stan. Gudstjänsten avbröts av polisbesök och alla tillfartsvägar blockerades av KGB-polisen och besökarna fick till fots ta sig därifrån genom skogen.
I augusti samma år dömdes Josef Bondarenko till tre års arbetsläger med sträng regim. Detta ledde till ett stort engagemang och vi demonstrerade i form av gudstjänster med plakat i parken utanför Sovjetunionens ambassad både på eftersommaren och på julafton 1978.

Demonstrationsgudstjänst utanför Sovjetunionens ambassad 1978

Under de följande åren var det många från Aspnäskyrkan som besökte Rigaförsamlingen och försökte smuggla med sig biblar, annan litteratur mm. Vänförsamlingstanken hade också lanserats i USA och en församling i Pittsburg hade även den antagit Bondarenkos församling som sin vänförsamling. På väg till Riga stannade de flera gånger till i Järfälla. Från dem som gjorde dessa vänförsamlingsresor fick vi höra om flera intressanta ”smuggelunder”. Josef Bondarenko frigavs 1981 och en grupp från Järfälla var med vid välkomstmötet i Riga. Församlingen hyrde från denna tid in sig i en Luthersk kyrka ”Church of the Cross” på Jurij Gagaringatan (kyrkan med torn ovan) för sina gudstjänster på söndagseftermiddagarna.

Vid besöken i Riga fick vi ofta hjälp med tolkningen av Maria Gorska - 90 år gammal. Hon hade tillhört Frälsningsarmen, som nu var förbjuden, hon talade många språk och under kommunisttiden hade hon översatt flera böcker – en imponerande personlighet.

Besökare från Järfälla 1987 tillsammans med familjen Bondarenko och Maria Gorska

Kjell Waern är med och delar nattvarden
Notera Maria Gorska mellan Kjell och Josef

1989 – nya möjligheter

När glasnost- och perestrojkaperioden kom med president Gorbatjov i slutet av 1980-talet öppnades nya möjligheter. Efter omfattande korrespondens och flera kontakter med sovjetambassaden fick vi tillstånd att åka till Riga med en VW-buss fullastad med biblar och böcker till vår vänförsamling. Trots tillstånden blev det stora problem vid gränsen mellan Finland och Sovjet men efter mycket förhandlande släpptes vi igenom.

Järfälla Gospel Brass kunde sommaren 1989 göra en resa med buss och båt till Riga. Då anordnades ett stormöte på sångarstadion utanför Riga med ca 10000 deltagare – ett oförglömligt tillfälle. De mest publik-dragande besökarna var kanske inte JGB utan radiomissionären Earl Pöysti, som under många år sänt sina radioprogram till Sovjet och den amerikanske astronauten och predikanten Charles Duke (en av tolv som varit på månen!). En ny tid hade kommit.....

Gästerna välkomnades med bröd och salt. Fr v: Okänd, Anders Gustafsson, Earl Pöysti, Charles Duke

JGB och en stor kör på plattformen

1991 – Flodbåtsprojekt i Sibirien

I mars 1991 kom Josef Bondarenko på besök till Järfälla och predikade i Aspnäskyrkan. I samband med besöket berättade han om planerna på ett unikt och spännande evangelisationsprojekt. Ett team skulle åka med en hyrd större flodbåt ”Tobol” längs floden Irtysh i Sibirien (biflod till Ob) och göra strandhugg och hålla möten på olika platser. På båten skulle man ha med litteratur och kläder mm för utdelning. Vi lovade att stödja projektet med 50 000 kr för att täcka båthyran.

Projektet med benämningen “Christ For the Nations of Siberia” genomfördes hösten 1991 med en grupp deltagare från Järfälla. På båten fanns 150 personer och under en månad lade man till på 20 olika platser. När båten på morgonen ankom till en ny plats hälsades båten, deltagarna och evangeliet(!) välkomna till bygden av borgmästaren. På dagarna besöktes sjukhus och fängelser och på kvällarna hölls möten i lokala Folkets Hus. När båten åkte vidare stannade ett team kvar för uppföljningsarbete och för att grunda nya församlingar. En utveckling som var helt otänkbar några få år tidigare.

Josef Bondarenko i Aspnäskyrkan tolkad av Bengt Sareld

Deltagarna från Järfälla

Vad hände sen?

Josef Bondarenko med familj och flera andra från denna församling emigrerade under senare delen av 1990-talet till USA. Församlingen i Riga kunde med stöd av amerikanska pengar bygga en egen kyrka som invigdes år 2000. Kyrkan ligger på Kastrenas Iela 5 (mellan Raunas Iela och Leriku Iela).

Bondarenkos självbiografi “The KGB’s Most Wanted: The Story of Joseph Bondarenko, Russian Evangelist” har 2014 kommit ut på engelska. En intervju med honom kring boken finns på denna Youtube-länk: https://www.youtube.com/watch?v=5Zq4nYeqlFY

LETTLAND & VITRYSSLAND – SHEVCHUK

Familjen Shevchuk till Sverige 1987

Flera av dem som besökte vår vänförsamling i Riga besökte också den oregistrerade pingstförsamlingen i Riga som leddes av Nikolaj Shevchuk. Nikolaj fick problem med myndigheterna och måste 1987 välja mellan förvisning till Sibirien eller att lämna Sovjetunionen. Familjen lämnade Riga och hamnade så småningom i Rom. Där blev de kontaktade av Lars-Erik Jansson från IBRA Radio och värvades till Sverige för att här producera ryska radioprogram för IBRA. Efter en första tid i Vingåker, där pingstförsamlingen i Riga hade sin vänförsamling, flyttade familjen till Stockholmsområdet och blev medlemmar i Aspnäskyrkan.

Familjen Shevchuk 1988

IBRA-program från Aspnässtudion från 1988-1991

Nikolaj använde under några år Aspnäskyrkans närradiostudio för att spela in radioprogram som sändes varje vecka över IBRA Radio. De svarsbrev som kom efter radioprogrammen gav nya adresser till vilka vi kunde skicka bibelpaket. Dottern Ester hjälpte till med detta arbete och hon spelade också in barnprogram.

Åter till Lettland-Vitryssland från 1991

Förhållandena ändrades snabbt under början av 1990-talet och det blev något oväntat ganska snart möjligt för Nikolaj att åter resa runt och predika i Lettland och Vitryssland. Nya församlingar grundades på flera platser. I början svarade IBRA för lönen men efter något år blev flera församlingar delaktiga i underhållet med Aspnäskyrkan som arbetsgivare. Nikolaj knöt många nya kontakter med olika församlingar och organisationer i Sverige och Norge. Efter ett tag växte detta till en omfattande verksamhet med många inblandade församlingar som ordnade insamlingar och hjälpsändningar till dessa fattiga församlingar i Lettland och Vitryssland.

Församlingen i Daugavpils

Så småningom blev Daugavpils och den växande församlingen New Life den fasta punkten. Nikolaj och Slava Shevhuck vistades där i allt längre perioder även om de hela tiden har behållit sin bostad i Akalla. En kyrka byggdes i Daugavpils med insamlade medel från Sverige (ombyggnad av ett gammalt Folkets Hus).

Kyrkan i Daugavpils

Slava Shevchuk med gatubarn i Daugavpils

Ett omfattande socialt arbete har bedrivits under många år med Slava Shevchuk som ansvarig. Detta riktar sig till gatubarn, hemlösa och fattiga familjer som dagligen fått ett mål mat i kyrkan. En del föräldrar befinner sig på arbete i ”väst” och har lämnat kvar sina barn hos mor- och farmödrar eller hos äldre syskon. Det omfattande sociala arbetet har kunnat bedrivas genom gåvor och stöd från ett nätverk av församlingar, idéella föreningar, grupper och företag i Sverige och Norge. Detta nätverk har också stöttat utvecklingen av lägergården Bärnstenen. För att stödja fattiga familjer etablerades tidigt en fadderverksamhet med svenska faddrar.

Lägergården Bärnstenen (Latgales Dzintars) för utsatta barn och familjer

Sedan många år tillbaka har Nikolaj och församlingen i Daugavpils anordnat lägerverksamhet på somrarna i såväl Lettland som Vitryssland. Första åren under mycket primitiva förhållanden i gamla miltärtält. År 2006 köptes med hjälp av insamlade medel från Sverige och Norge 8,5 hektar mark vid en sjö i närheten av Daugavpils. Frivilliga från Daugavpils har röjt i skogen och genom hjälp från olika organisationer i Sverige och Norge har man under de senaste åren byggt en stor hall med verkstad och förråd samt ett antal stugor. Man har fått hjälp att dra in elektrisk ström och borra en brunn och lekplatser och badplats har gjorts i ordning. Harry Edström har utvecklat en idéskiss till hur anläggningen kan vidareutvecklas som lägergård och rehabiliteringsanläggning.

Sommaren 2014 ordnades flera läger med deltagare från Lettland och Vitryssland med totalt ca 1000 deltagare. En grupp från Norge var också där och arbetade för att utveckla gården.

Bilder från sommarläger 2014

NÅGRA SPECIELLA ÖSTMISSIONSPROJEKT

Bibel- och litteratursmugglingsprojekt till Sovjetunionen
Flera av Aspnäskyrkans medlemmar var under 1970-talet och början av 80-talet engagerade i bibel- och litteratursmugglingsprojekt till Sovjetunionen. En särskild östmissionsgrupp fanns och arbetet skedde med stor diskretion. Gruppens medlemmar gjorde många resor till Sovjetunionen och tog med sig biblar, litteratur och material för barnverksamhet mm.

För senare generationer, som inte upplevt denna tid, är det säkert svårt att föreställa sig den förföljelse som kristna i Sovjet fick uppleva och de resesvårigheter och gränskontroller som fanns vid den här tiden.

Kvällskurser i ryska mm
I ett par omgångar anordnades kvällskurser i ryska i Aspnäskyrkan. Många var intresserade av att lära sig åtminstone lite ryska för att kunna kommunicera med de kontaktpersoner som vi hade på olika platser. Vid denna tid kunde man i de baltiska länderna bara köpa en karta med ryska bokstäver trots att länderna formellt var tvåspråkiga.

Även bland dem som inte gjorde resor fanns ett stort engagemang. Av en notering från 1988 framgår att en givare vid slutet av året betalade in en extra gåva på 148 000 kr (2014 motsvarar detta 250 000 kr) till församlingens konto att användas främst för vänförsamlingsarbetet i Östeuropa.

Biblar och litteratur som postpaket 1988
När glasnost- och perestrojkaperioden kom med president Gorbatjov i slutet av 1980-talet öppnades nya möjligheter för kontakter med kristna vänner i Sovjet. Under 1988 blev det möjligt att skicka postpaket med biblar och annan kristen litteratur och under hösten 1988 skickades ett stort antal paket från Järfälla med svenska privatpersoner som avsändare. De många svarsbreven visade att paketen kom fram. Vi bidrog till Slaviska Missionens tryckkostnader samt betalade portot för de många paketen. Många var engagerade i detta arbete.

Efter omfattande korrespondens och flera kontakter med sovjetambassaden under 1988/89 fick vi tillstånd att åka till Riga med en VW-buss fullastad med biblar och böcker till vår vänförsamling. Mera på sid 13.

Hjälpsändningar och insamlingsdepå i Barkarby
I samband Sovjetunionens sönderfall och upplösning 1989-91 blev situationen kaotisk och med brist på förnödenheter av alla slag. Under en resa till Moskva fick Sune Olofson se bedrövliga förhållanden på det statliga Barnsjukhuset nr 6 i Moskva, där barn med mentala störningar ”förvarades” utan vettig vård.

Vid den här tiden förde de finländska radio- och TV-evangelisterna Laura och Hannu Haukka, tidigare verksamma vid IBRA Radio i Stockholm, förhandlingar med ryska myndigheter om att få inleda kristna TV-sändningar i det sönderfallande Sovjet. Sune Olofson hade under flera år på 80-talet samarbetat med paret Haukka i olika bibelsmugglingsprojekt.

Under förhandlingarna med den sovjetiske diplomaten Rewaz Uturgaury lyftes frågan om vad paret Haukka kunde göra för att få igenom ett tillstånd för kristna tv-sändningar. Svaret blev ”sociala insatser vid olika institutioner för behövande barn”. Haukkas tog då kontakt med Aspnäskyrkans missionskommitté och beslut togs om omedelbara insatser vid Barnsjukhus nr 6. Målet var dels att stötta barnsjukhuset men att också få igång kristen undervisning via ryska tv-medier.

En insamlingsdepå för kläder och andra förnödenheter anordnades i Barkarby. Lokalen var gymnastiksalen på den nedlagda flygflottiljen F8 och låg ungefär där IKEA ligger idag. Under 1990 genomfördes flera hjälpsändningar till Barnsjukhus nr 6. De blev inledningen till ett nära samarbete med sjukhuset och dess starka chef Valentina Koschevnikova.

Eftersom lokalerna på sjukhuset var mycket nedgångna beslöts att som ett solidaritetsprojekt hjälpa till med renovering av en avdelning. Runt årsskiftet 1989/90 målade en grupp ungdomar från Aspnäskyrkan med Lars-Gunnar Granudden och Göran Oscarsson som arbetsledare en hel sjukhusavdelning. Färgtillverkaren Beckers bidrog med gratis färg. För att ge nya impulser till en bättre vård arrangerades seminariebesök av en läkare från Finland och en barnpsykolog från Sverige.

Målargäng i Moskva 1989/90

Sune Olofson i Moskva

Valentina Koschevnikova var påtagligt rörd över samarbetet med Aspnäskyrkan. Vid en avskedsceremoni på hennes kontor överlämnade hon en avdelningsnyckel, ett slags dyrk, till Sune Olofson.

- *Du kan när som helst komma på besök och gå fritt mellan våra avdelningar och öppna de stängda dörrarna med denna nyckel, sade hon medan ögonen fylldes av tårar.*

Laura och Hannu Haukka fick mirakulöst tillstånd för de första kristna TV-sändningarna över Moskva-området. Senare utvecklades tillstånden för sändningar över stora delar av Ryssland. Idag är paret Haukka verksamma vid TV-företaget IRR-TV i Helsingfors.

Några ur personalen på Barnsjukhus nr 6, bland andra talpedagogen Anja Bitova, en nyckelfigur i Aspnäskyrkans fortsatta sociala arbete i Moskva, var påtagligt uppgivna över den statliga sovjetiska vården på sjukhuset. De beslöt därför att lämna sjukhuset 1989 för att starta en alternativ verksamhet, som utvecklades till The Center For Curative Pedagogics, ”Barncentret”. Mera om detta på sid 19-21.

<u>Sovjets ambassadör i Aspnäskyrkan 13 januari 1991</u>

I januari 1991 hade vi ett mycket speciellt besök i Aspnäskyrkan. Sovjetunionens siste Sverigeambassadör Nikolaj Uspenski kom för att officiellt tacka för hjälpsändningarna. Gudstjänsten var upplagd så att Bengt Sareld predikade och Sune Olofson överlämnade en bibel till ambassadören. Det var troligen första gången denne sovjetiske diplomat hade hållit i en rysk bibel. Till gudstjänsten hade vi också inbjudit kommunalråden i Järfälla och efteråt var det kyrkkaffe hemma hos familjen Winroth med ambassadören och kommunalråden. En mycket osannolik söndagskombination!

Ambassadör Uspenski

Detta var samma helg som stora oroligheter brutit ut i Vilnius i Litauen. Natten till söndagen 13 januari öppnade sovjetiska pansarvagnar eld mot obeväpnade människor, som försökte skydda tv-tornet i Vilnius, och fjorton personer dödades. Detta var den stora medienyheten denna söndagsmorgon och vi undrade om ambassadören verkligen skulle dyka upp. Om pressen vetat att han var i Aspnäskyrkan hade det blivit belägring av mediefolk.

MOSKVA – ”BARNCENTRET” THE CENTER FOR CURATIVE PEDAGOGICS

Ett pionjärinitiativ där Aspnäskyrkan har bidragit

Kristen människosyn förändrar Ryssland

Aspnäskyrkan har sedan starten 1989 på olika sätt stöttat ”The Center for Curative Pedagogics” i Moskva (Barncentret)– som är en ickestatlig institution för rehabilitering, träning och utbildning av mentalt störda barn. Officiell statistik visar att miljoner ryska barn lider av mentala störningar. Många av dem isoleras och får varken utbildning eller stöd.

Barncentrets hus på Stroiteleygatan 17B

Anja Bitova

Begynnelsen

1989 beslöt några talpedagoger och psykologer – verksamma vid det statliga Barnsjukhuset nr 6 - att starta ett eget nytt behandlingsalternativ. Det började i mycket liten skala i ett par små lägenheter i Moskva och kom så småningom att utvecklas till The Center for Curative Pedagogics, ”Barncentret”. Initiativtagare var Anja Bitova, som engagerade en rad vänner inom professionen. De hade tröttnat på vården i det statliga systemet. Trots upprepade påminnelser om vanvård och övergrepp i den barnpsykiatriska vårdapparaten skedde inga förändringar. Barnen led och förvarades under bedrövliga förhållanden på statens institutioner.

Runt årsskiftet 1989/90 genomfördes ett målningsprojekt på Barnsjukhus nr 6 av en grupp ungdomar från Aspnäskyrkan (mera om detta på sidan 18). Före hemresan samlades de tillsammans med Barncentrets pionjärer utanför ett nedlagt och sönderslaget statligt daghem på Stroiteleygatan 17B i Moskva. Visionen och bönen var att överta detta hus och där utveckla Barncentrets arbete. En spontan svensk gåva på 35 000 kronor gjorde det möjligt att hyra huset, som än idag är huvudfastigheten för Barncentrets verksamhet. En rad kostsamma reparationer följde. En grupp målare från Aspnäskyrkan med Hans Hansson i spetsen hjälpte till med detta och två långtradare med möbler, leksaker och utrustning körde den långa vägen till Moskva.

EU-projekt 1996-98

Hjälpen från Sverige kulminerade 1996–1998 då Aspnäskyrkan, som första svenska organisation efter EU-inträdet 1995, fick projektet ”Family Focus” godkänt och finansierat (1,4 miljoner kr) från EU:s TACIS-program. Målet med detta program var att stötta icke-statliga sociala organisationer i Östeuropa.

Projektet innebar bl a att svenska experter inom barnpsykiatri undervisade vid Barncentret och ryska motsvarigheter kom till Sverige för professionellt utbyte. En del personal på Barncentret avlönades också inom projektet. Detta gemensamma EU-projekt innebar också att Barncentrets personal lärde sig mycket om hur man söker projektpengar och centret har senare genomfört flera projekt med EU-stöd. Sune Olofson var den drivande personen för stödet till Barncentret och var också projektledare för EU-projektet.

Barncentret idag

Barncentret är i huvudsak en dagverksamhet dit föräldrar kommer med sina barn för rehabilitering, träning, utbildning och integration med målet att barnen ska slussas in i skola eller arbete och ett värdigt liv. Mer än 25% av de barn som finns med i verksamheten är multihandikappade t ex CP och autism eller autism och syn/hörselproblem.

Terapisessioner

Några siffror för 2013: 400 barn fick regelbundet stöd, t ex musikterapi och talträning och många kommer för sporadiska konsultationer. Totalt deltog drygt 1250 barn. Mer än 100 anställda på hel- eller deltid. Över 1400 deltog i Barncentrets kurser och workshops på 25 olika platser.

Verksamheten finansieras i huvudsak av donationer och välgörenhet. Barncentret har idag ett stort kontaktnät och via utländska ambassader i Moskva har man etablerat kontakter med hjälporganisationer i olika länder. Stödet från ryska myndigheter uppgår till ca 5 procent av inkomsterna och föräldrarnas betalningar till ca 20 procent.

Juridisk kamp för barns rättigheter

Under president Jeltsins tid formades två lagar som påtagligt förbättrade möjligheterna till stöd för föräldrar med barn med utvecklingsstörningar. Men kommuner och statliga institutioner har inte brytt sig om föräldrars krav på att lagarna ska följas.

Barncentrets ledning beslöt sig då för att ställa berörda statliga institutioner och Moskva stad inför rätta och kunde med hjälp av två skickliga advokater, goda vänner till Barncentrets ledning, vinna 2/3 av de mål som blivit en rättssak. Man utformade sedan en juridisk guide, tillgänglig på internet, för föräldrar och institutioner som vill åberopa lagen. Saken vann stor uppmärksamhet inom vårdsektorn och i ryska medier.

Yrkesskola och framtidsvision

Barncentret har efterhand initierat verksamhet för olika åldrar bl. a. en yrkesskola för barn i övre tonåren, som är integrerad i en vanlig statlig yrkesskola. Utbildning och verksamhet är inriktad på att utveckla konstnärliga färdigheter inom keramik, textil, träarbeten mm. Några i personalen jobbar både på yrkesskolan och på Barncentret . Nästa steg är en skyddad verkstad för utbildning och arbete. En framtidsvision som skisserats är att bygga en liten by med flera hus där familjer kan bo och barnen få specialistvård och utbildning - en ”Social Village”.

Skräddarsydda kurser

Barncentret arrangerar också kurser av olika slag. Dit kommer anställda från andra institutioner i landet för utbildning. Efter tio dagars utbildning, med halva tiden teori och halva praktik, får varje deltagare ett av staten godkänt certifikat, som är ytterligare ett tecken på att ryska myndigheter erkänner Barncentret som en professionell och seriös institution.

Sommar- och lägergård i Valdai

För några år sedan köpte Barncentret en sommar- och lägergård i Valdai, beläget mellan Moskva och Sankt Petersburg. Där träffas barn och föräldrar under sommarhalvåret. Gården fungerar också som en rekreationsmöjlighet för personalen vid Barncentret.

Barncentret en förebild med inflytande i det ryska samhället

Från starten 1989 hade ryska myndigheter en sval inställning till det ”privata initiativet” och de blev tydligt motarbetade. Efterhand har Barncentret vunnit ökad trovärdighet och inflytande. Idag har Barncentret blivit en förebild för hela den ryska barnpsykiatriska vården. Barncentrets ledning och personal är hårt arbetande, osjälviska människor, som brinner för reformer inom vården. Vid 20-årsjubileet 2009 var Rysslands barn-ombudsman Alexei Golovan en av talarna och i sitt hyllningstal framhöll han *”Barncentrets stora betydelse för att driva på utvecklingen av en ny syn på barn med handikapp i Ryssland”.*

Barncentrets fantastiska ledningsgrupp 2009.
Stående längst till vänster Barncentrets chef Anja Bitova som tillsammans med direktor Roman Dimenstein, stående längst till höger, startade verksamheten.

När ryska sociala myndigheter vill visa upp något föredömligt inom behandling av barn med särskilda behov slussas numera internationella celebriteter till Barncentret. Exempel på celebra besökare är Tipper Gore, fru till USA:s förre vicepresident Al Gore och kronprinsessan Mathilde från Belgien (numera drottning). När FN-chefen Ban Ki-Moon med fru besökte Barncentret 2011 använde han detta tillfälle till att uppmana Ryssland att ratificera och följa konventionen om rättigheter för personer med handikapp.

Egen hemsida

Barncentret har en egen hemsida – www.ccp.org.ru - dit föräldrar och allmänhet kan vända sig för råd och tips. Barncentret trycker även böcker och undervisningsmaterial för personal och föräldrar.

Stöd från Aspnäskyrkan under senare år

Under senare år har Barncentret tre gånger fått bidrag från Aspnäskyrkans Second Hand-verksamhet:

• 90 000 kronor 2009 (nytryckning av den autistiska svenska författaren Iris Johanssons bok samt en diskmaskin till Barncentrets kök).

• 90 000 kronor 2011, takreparation och lägerverksamhet för barnen vid Barncentrets sommargård i Valdai.

• 156 000 kronor 2013, stöd till barn med multihandikapp och sommarlägret i Valdai.

DDR - ÖSTTYSKLAND

Kontakterna med DDR började genom att Anders och Anne-Sophie Gustafsson svarade på en annons i Dagen, där Baptistsamfundet sökte husrum för deltagare vid Världsbaptistkongressen i Stockholm 1975. Gästerna blev två män från DDR och genom dem fick vi olika kontakter med församlingar i DDR. Kristna församlingar i DDR hade viss frihet att verka men bara inom kyrkans väggar och även där fanns angivare som rapporterade till säkerhetstjänsten Stasi.

Ungdomsgrupper från Aspnäskyrkan besökte församlingar runt Berlin 1978-81

Under åren 1978-81 besökte vi under en sommarvecka församlingar i och runt Östberlin; en ungdomsgrupp som tältade samt familjerna Kjell & Margareta Waern och Anders & Anne-Sophie Gustafsson med husvagnar. Besöken arrangerades av en ungdomspastor i Berlin och vi visste inte i förväg vilka församlingar som skulle besökas. För att kringgå DDR-byråkratin bokade vi därför camping i alla distrikt runt omkring Berlin men bodde hela veckan på Östberlins internationella campingplats. Besöken var mycket uppskattade eftersom de församlingar som vi besökte aldrig hade haft besök från väst. En pastor citerade bibelordet ”jag var i fängelse och ni besökte mig.....”

Berlin 1978

På väg mot Berlin 1981

Vänförsamling i Malchin

Efter några år etablerades djupare kontakter med en baptistförsamling i Malchin i norra DDR, som vi senare antog som vår andra vänförsamling. Församlingen har verksamhet på tre olika platser; Malchin, Teterow och Dargun.

De första åren var det sommarbesök av familjer med husvagnar som kunde ställas upp på en internationell campingplats vid en sjö i närheten. När vi besökte församlingens kyrka behövde vi iaktta stor diskretion och inte parkera i närheten. När vi hade gemenskap på en gård på landet måste bilarna köras in i ladan för att inte väcka för stor uppmärksamhet.

Campingplats Dahmen 1983

Gudstjänst i gamla kyrkan 1983

De starkaste minnena från dessa somrar är mötet med människorna. Det var fantastiskt roligt att få träffas och umgås på ett enkelt och otvunget sätt. Vi hade en nära gemenskap, som man inte riktigt kan hitta i väst.

Malchinförsamlingens pastor Günter Heyde var uppfinningsrik och kontakterna kunde utvecklas. JGB gjorde 1984 ett veckoslutsbesök vid en distriktskonferens i Stralsund och spelade då utomhus i en park, vilket på den tiden var ett djärvt tilltag. Året därpå arrangerades en veckolång JGB-turne till olika församlingar i DDR. Detta var egentligen omöjligt men år från år lärde vi oss olika sätt att kringgå DDR-byråkratin. Det blev under 80-talet många olika besökare från Järfälla; pastorer, ungdomsgrupper, ungdomskör, minibrass, körbesök mm. Vi uppskattar att 125-150 personer från Aspnäskyrkan har besökt församlingen i Malchin vid ett eller flera tillfällen.

Berlinmuren faller 1989 – oväntade besökare till Järfälla

Under hösten 1989 började också människorna i Malchin, liksom i hela DDR, delta i en stilla protest. Varje måndag tågade man genom stadens gator med tända ljus i en tyst demonstration som avslutades i den Lutherska kyrkan. När Berlinmuren, som byggdes 1961, oväntat föll i november 1989 började en ny tid.

Vi startade genast planeringen av ett besök från Malchin. Valborgsmässohelgen 1990 kom två bussar med 88 personer på besök till Järfälla. De fick bo hos olika familjer, se Stockholm och fira valborg på Baset med strålande varmt vårväder. För de flesta av besökarna var detta deras första resa till ett västland och glädjen var enorm.

Församlingsbesök från Malchin 1990

Malchinpolitiker besökte Järfälla 1990

Under förändringsåret 1990 ombads pastor Günter Heyde att vara ordförande för de rundabordssamtal som då inleddes mellan nybildade politiska grupperingar i Malchin. När vi hörde om detta föreslog vi till Järfälla kommun att bjuda in de "nyblivna" Malchinpolitikerna till ett studiebesök i Järfälla.

Malchinpolitiker på Järfällabesök

De kom i augusti 1990 med Günter Heyde som reseledare och fick bo hos sina partivänner i Järfälla alltifrån Vänsterpartiet till Moderaterna. På söndagen hade vi både Järfällas och Malchins kommunpolitiker i Aspnäskyrkan, en helt osannolik utveckling.

Tyskland återförenades i oktober 1990 och i november 1990 inbjöds Järfällas kommunalråd till Malchin för ettårsfirandet av murens fall. Vi fick vara med om historiskt skeende.... När Aspnäskyrkan i november 2014 firar 40-årsjubileum har man i Tyskland firat 25-årsjubiléet av Berlinmurens fall.

Ett av de första åren av våra kontakter med Malchin blev Kjell Sjöberg inbjuden till en pastorskonferens i Stralsund. Kjell bad då en djärv bön om att muren skulle falla och många blev lite chockade över orden. Det sågs som en fullkomlig omöjlighet att något sådant skulle kunna hända.

Vad hände sen ?

Besöksutbytet med församlingen i Malchin fortsatte under 1990-talet bl a med körutbyten vid några tillfällen. Nu senast våren 2014 besökte Aspnäskyrkans kör Malchin och Berlin.

Församligen i Malchin kunde efter murens fall skaffa nya lokaler både i Malchin och Teterow. I Malchin övertogs en fastighet som varit daghem och som byggdes om till kyrka.

Nya kyrkan i Malchin invigdes 1998

I Teterow fick man överta en stor fastighet, som sedan 1982 varit distriktets partihögkvarter, och omvandla den till kyrka och lokaler för församlingens sociala arbete. Inmurat i huset återfanns ett tal som hållits vid partihögkvarterets invigning 1982 i vilket betonades att ”kommande generationer kommer att bekräfta riktigheten av socialismen”. År 2006 – en generation senare - invigdes huset som kyrka - en helt osannolik utveckling !

Nya kyrkan i Teterow invigdes 2006

Församlingen i Malchin/Teterow satsade under 1990-talet på att hjälpa en baptistförsamling i Ukraina bl a med hjälpsändningar - *”Nu vill vi hjälpa på samma sätt som ni har hjälpt oss”.* Vid invigningen av nya kyrkan i Malchin 1998 kom en busslast från Ukraina på besök. Vi kunde då notera att de togs emot på samma sätt som vi 1990 hade tagit emot våra besökare från Malchin, med inkvartering i familjer, fickpengar i kuvert etc. Ringar på vattnet.....

JUGOSLAVIEN - STOJAN & SOILA GAJICKI

Stojan och Soila Gajicki är välkända för många i Aspnäskyrkan. Stojan var i olika omgångar anställd som pastor i Aspnäskyrkan.

Under en treårsperiod 1983-86 arbetade Stojan och Soila i en mindre församling i Zagreb, som numera är huvudstaden i Kroatien. Aspnäskyrkan svarade för deras underhåll med bidrag från Ringstorp (utpost till pingstförsamlingen i Linköping).

I Jugoslavien hade kristna vid denna tid relativt stor frihet att verka men bara inom kyrkans väggar. Stojan är född i Jugoslaven (i vad som idag är Serbien) men på 1970- och 1980-talen var allt fortfarande Jugoslavien.

Så här stod det i församlingsbladet 1984 om Jugoslavien: *”Landet Jugoslavien är inte sammansatt av ett enda folk. En hel rad folkgrupper finns samlade under nationsnamnet och ganska svåra splittringar finns mellan dem. Splittring är också ett problem som frodats inom församlingarna i Jugoslavien - och mellan dem”.* Då kunde vi inte föreställa oss vad som några år senare skulle hända med inbördeskrig och upp-delning i flera länder.

Stojan & Soila Gajicki med dottern Sara 1982
(senare föddes sönerna Samuel och Sakarja)

ÖVRIGA MISSIONSENGAGEMANG

UMU – UNGDOM MED UPPGIFT

Många ungdomar från Aspnäskyrkan har genom åren varit engagerade i UMU:s arbete på olika håll i världen och deltagit i UMU:s lärjungaskolor och teamarbeten. Några har under längre tid varit engagerade i UMU:s arbete t.ex. Helen Mulenga (Jönsson) samt Lotta och Mike Stevens.

Lotta och Mike Stevens

Lotta och Mike Stevens har under många år varit heltidsengagerade i UMU:s arbete och har genom åren fått visst ekonomiskt stöd från Aspnäskyrkan. Sedan 2003 leder de arbetet på Youth With a Mission i Dalarna, ett av UMU:s svenska missionscentra. Centret ligger i den tidigare pingstkyrkan i Kvarnsveden, Borlänge. Där bedrivs lärjungaskola på både hel- och deltid, seminarier, träning och möjlighet till kortare missionsinsatser.

Familjen Stevens

BURKINA FASO – BIBELSKOLA

Under några år på 1980-talet gav Aspnäskyrkan ett stöd till driften av en bibelskola i Burkina Faso (då hette landet Övre Volta) – ett av Afrikas fattigaste länder. Bibelskolan hade startats av missionär Bertil Johansson från Solna. Skolan drevs som en kombinerad bibelskola och jordbruksskola. På förmiddagarna fick eleverna lära sig att odla och skörda sin egen mat. Anledningen var att de flesta elever, efter utbildningen på bibelskolan, skulle arbeta i en församling eller i ett pionjärarbete utan underhåll och måste då vara självförsörjande.

VÄSTTYSKLAND – FAM KINERT

Under flera år på 1970- och 80-talet deltog Aspnäskyrkan i underhållet av Krister och Gisela Kinert. Krister arbetade i några mindre församlingar i Walsrode och Soltau i Västtysland (söder om Hamburg).

Gisela och Krister Kinert med barnen
Therese, Tobias och Heidi

FILIPPINERNA - FAM NIKLASSON

Under några år på 1980-talet underhöll Aspnäskyrkan Per och Eva Niklasson i deras missionsarbete på Filippinerna. Per och Eva hade tidigare arbetat med missionsorganisation ”Mission SOS” i Sydamerika. De hade en stark koppling till den grupp från Järfälla (med Stefan Svärd i spetsen) som flyttade till Vendelsömalm och där startade en ny församling. Per reste runt i olika församlingar på Filippinerna och vi gav också från Järfälla ett mindre ekonomiskt stöd till några infödda pastorer/evangelister.

Per och Eva Niklasson med barnen David och Sara
(senare föddes också sonen Lukas).

ANNAT – DET SOM INTE KOM MED I DENNA SKRIFT

Förutom det som redovisats i föregående avsnitt har genom åren spontana initiativ tagits till speciella insamlingar för olika riktade insatser. Många ungdomar har åkt ut som volontärer till olika projekt. Det har inte varit möjligt att i denna skrift redovisa allt som gjorts. Kanske kan därför någon läsare sakna något som borde ha blivit omnämnt.

SECOND HAND BUTIKEN I SPÅNGA

Sedan 2008 driver Aspnäskyrkan tillsammans med Erikshjälpen och Spånga Blåband-förening en Second Hand butik i Spånga. Initiativatagare och pådrivande för detta var Hasse Östlund. Tyvärr avled Hasse 2011 och fick inte uppleva den fortsatta utvecklingen. Många av Aspnäskyrkans medlemmar har varit eller är engagerade som frivilligarbetare och har genom sina insatser bidragit till att skapa ett stort ekonomiskt överskott att fördela till angelägna hjälp- och biståndsprojekt.

Genom detta har Aspnäskyrkan under den senaste femårsperioden kunnat förmedla ca 1 miljon kr per år till olika hjälp- och biståndsprojekt både i Sverige och inom det internationella arbetet .

Bland de projekt som beskrivs i denna skrift har följande fått stöd från Second Hand vid ett eller flera tillfällen.

Pakistan: Alfabetiseringsprojekt, skolbyggnadsprojekt, stipendieprogram för minoriteter och katastrofbistånd
Västasien: Språkutvecklingsprojektet
Ryssland: Barncentret i Moskva och deras lägerverksamhet
Lettland: Lägergård och lägerverksamheten i Daugavpils

Bland övriga internationella projekt som fått stöd från Aspnäskyrkans Second Hand kan nämnas:

Bulgarien: Matutdelning bland fattiga grupper i staden Kazanlak
Kenya: Skolprojektet Tomas Fish Secondary School
Mongoliet: Talita-projektet som arbetar med kvinnor utnyttjade i prostitution och människohandel
Sydafrika: Rehabiliteringsprojekt för drogberoende i Durban
Tanzania: Språkkurser för fattiga barn – projekt ”Give Opportunity”
Uganda: Rehabiliteringsprojekt i norra Uganda för barnsoldater och sexslavar
Zimbabwe: Barnhemmet Fairfield Childrens Home

(Projekt i Sverige som fått stöd från Second Hand har utelämnats här)

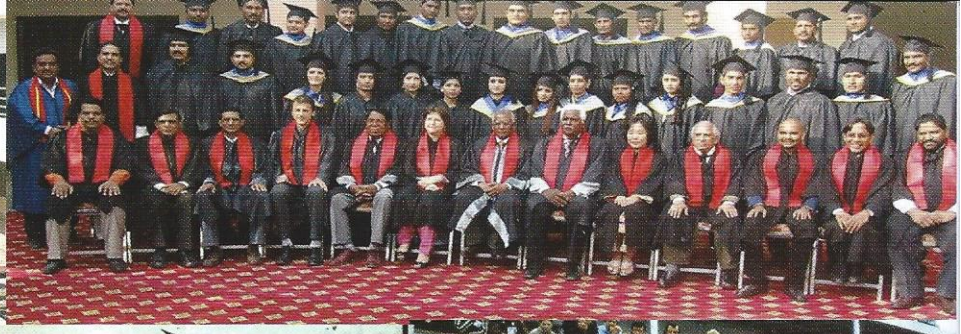

Det här är vår vänförsamling i Sovjetunionen

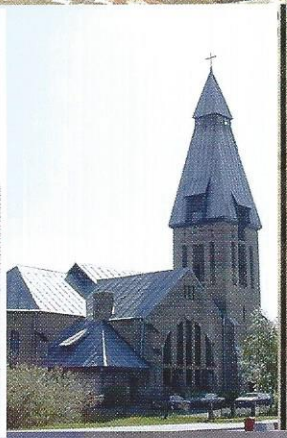

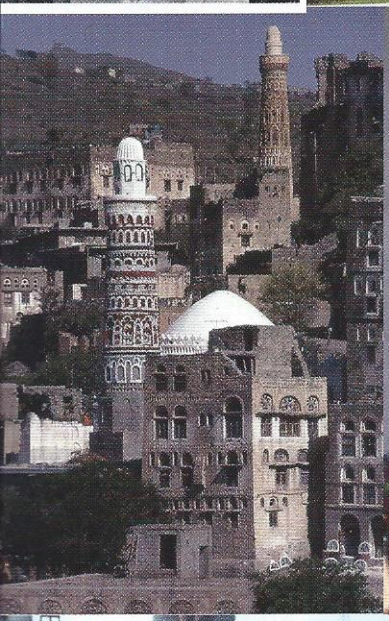

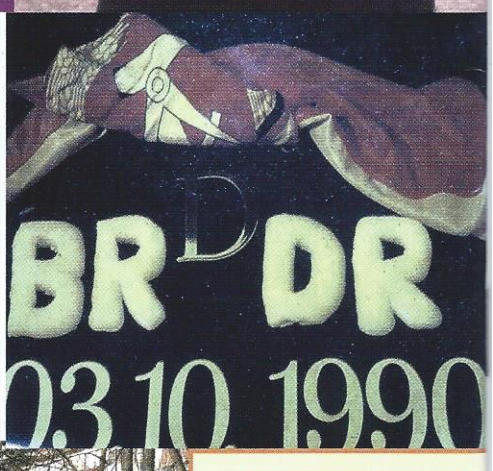

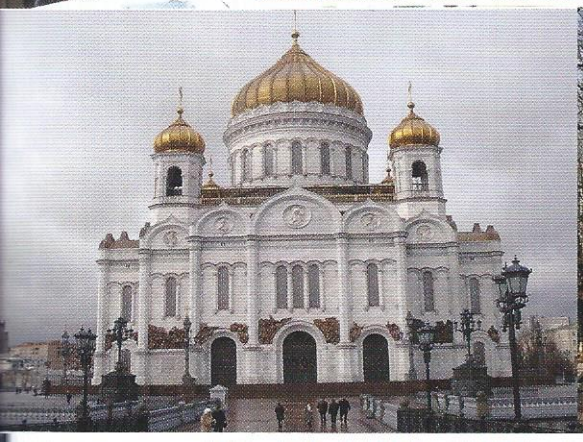

När Ryssland sviker sina ba

Barncentret i Moskva

ett pionjäralternativ där Aspnäskyrkan har bidragit

"Vadhelst ni har gjort mot en av dessa mina minsta"